

Бекітемін

Мектеп-балабақша директоры: Б.М.Нұрсұлтанов

«Тіл мәдениеті» үйірме жұмысы

Үйірме жетекшісі: Кадырова Н.С.

2022-2023 оқу жылы

Мақсаты:

Сөйлеу, тіл мәдениеті машықтарын меңгерген, коммуникативтік біліктілігі артқан, логикалық ойлауы өз деңгейіне сәйкес дамыған, мәдениетті сөйлеуге бейімделген оқушыны тәрбиелеу және өзінің ана тілі-қазақ тілін сапалы меңгерген тұлға қалыптастыру.

Ана тілінің құдіретін, сырын таныту, сөйлеу өнерін игеруге ұмтылдыру, нәтижесінде сауатты, тілі жақсы дамыған, өз ойын ауызша да, жазбаша да әдеби тіл нормасына сай жеткізе білетін, қоғам өмірінде тіл қызметін өрістетуге алатын, жан – жақты сауатты, мәдениетті азамат тәрбиелеу.

Міндеттері:

Оқушылардың тіл байлығын молайту, ауызша және жазбаша тілін дамыту, өз ойын ауызша және жазбаша тіл мәдениетін жетілдіру;

Халқымыздың ауыз әдебиетін,әсіресе,макал-мәтелдерді,шешендік сөздерді көп білуге,оларды өмірде өз орнымен қолдана білуге төселдіру ;

Сөздердің өзіндік сырын,мән-мағынасын тани білуге баулу ;

Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту;

Оқу материалдары арқылы ана тілін жетік меңгерген ұлтжанды тұлға қалыптастыру;

Тілді әлеуметтік қызметіне сай орынды жұмсай білуге үйрету, интеллектуалдық қабілеттерін арттыру;

Күтілетін нәтиже:

- Сөз мәдениетін ұғынып, тіл мәдениетін меңгеруі;
- Салыстыра,дәлелдей,талдай,қорытындылай білу дағдыларын меңгеруі;
- Практикалық,танымдық,шығармашылық тапсырмаларды еркін орындай алуы;
- Шешендік сөздерді мағынасына қарай орынды қолдана білуі;
- Сөз мәдениетін ұғынып,тіл мәдениетін меңгеруі;
- Сөздік қорының молаюы;
- Орфоэпиялық және орфографиялық заңдылықтарды меңгеруі;
- Сауатты жазу, сауатты сөйлеуі;
- Поэзия тілін көркем проза тіліне ауыстыра білуі.

Р/с	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты
		1	05.09
1	Кіріспе. Тіл- қарым-қатынас құралы	1	12.09
2	Тіл меңгеру - уақыт талабы	1	19.09
3	Сөз мәдениеті	1	26.09
4	Мәтін құру жолдары	1	03.10
5	Мәтіндерге тілдік талдау	1	10.10.
6	Септіктер сыры	1	17.10
7	Фонетика патшалығында	1	24.10
8	Дыбыстар әлеміне саяхат	1	07.11.
9	Сөздерге дыбыстық талдау жасау	1	14.11.
10	Зерделі сұрақ – дәлелді жауап	1	21.11
11	Буын түрлерін ажырат	1	28.11.
12	Тасымал тәсілін таныық	1	05.12.
13	Сөзжұмбақ жаса, ойна	1	12.12
14	Жаңылтпашты жаңылмай айт	1	19.12
15	Танымдық ойындар шаңырағы	1	26.12.
16	Мақал - сөздің мәйегі	1	09.01.
17	Мәнерлі сөздің мәнін ұқ	1	16.01
18	Сауатты жаза білеміз бе?	1	23.01
19	Үндестік заңы бағында	1	30.01
20	Сөздікпен жұмыс	1	06.02
21	Тіл мәдениеті	1	13.02.
22	Тіл тазалығына мән бер	1	20.02
23	Ұйқасын тап	1	27.02
24	Тіл ұстарту-ойды дамыту	1	06.03
25	Тыйым сөздердің тәрбиелік мәні	1	13.03
26	Өтірік өлең	1	03.04
27	Шешендік сөздер сыр шертеді	1	10.04
28	Шешендік өнер туралы ой-пікірлер	1	17.04
29	Бабалар өсиеті-асыл қазына	1	24.04
30	Шешендік өнер халық қазынасы	1	08.05
31	Асылды тот баспас	1	15.05
32	Сөз тапқанға қолқа жоқ	1	22.05
33	Қайталау-оқу анасы		

Мұғалім пайдаланатын әдебиеттер:

1. «Мақал-мәтелдер» жинағы
2. Ахмет Байтұрсынов еңбектерінен үзінді
3. Шешендік сөздер топтамасы
4. «Сөз тапқанға қолқа жоқ» кітабы
5. «Сөз мәдениеті» оқулығы
6. «Қазақтың жүз шешені» кітабы
7. Қазақ тілі мен әдебиеті журналдары – (әр жылғы сандарынан)
8. «Ұлағат» — журналдары 2005 ж. №3
9. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі
10. Орфоэпиялық сөздік
11. «Элективтік бағдарламалар жинағы» Ақтөбе - 2006, 2009 жж.
12. Ш.К.Бектұров «Қазақ тілі» «Атамұра» 2006
13. Қ.Ибрагимов «Қазақ тілі әдістемесі» «Шың-кітап» 2007
14. «Қазақ тіліне арналған дидактикалық тапсырмалар»

Оқушыларға пайдалануға ұсынылатын әдебиеттер:

1. Ш.К.Бектұров «Қазақ тілі» «Атамұра» 2006
2. Қ.Ибрагимов «Қазақ тілі әдістемесі» «Шың-кітап» 2007
3. Ж.Жеткізген «Қазақ тілі грамматикасы» Алматы «Кітап» 2007
4. Ақын-жазушылар шығармаларының жинағы
5. Б.Тогысбаев, А.Сужикова «Тарихи тұлғалар» Алматы, 2006
6. Энциклопедиялық анықтамалық. Алматы, 2005
7. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. Алматы, 2008
8. Қазақтың би-шешендері
9. Газет, журнал материалдары
10. «Қазақтың жүз шешені» кітабы
11. Мақал – мәтелдер жинағы
12. Диалектологиялық сөздік